

Матійко О. В.

завідувач кафедри дизайну, Заслужений діяч мистецтв України, доцент НУК,
Навчально-науковий гуманітарний інститут Національного університету
кораблебудування імені адмірала Макарова (Україна, Миколаїв),
amati1906@ukr.net

Матійко Н. О.

викладач кафедри менеджменту, Факультет економіки моря Національного
університету кораблебудування імені адмірала Макарова (Україна, Миколаїв),
matiyko2505@ukr.net

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ СУЧАСНОГО ЯХТОВОГО ДИЗАЙНУ В СТРУКТУРІ КОНЦЕПТУАЛЬНОГО МОДЕЛЮВАННЯ ПРОЕКТНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ОСОБЛИВОСТЕЙ ФОРМУВАННЯ СТИЛІСТИЧНИХ ПРІОРИТЕТІВ

У статті розглянуто тенденції розвитку сучасного яхтового дизайну. Позначено основні характеристики структурної організації сучасного проектного бюро. Дано визначення основним стилістичним напрямкам в яхтовому дизайні. Розглянуто особливості технічної реалізації та естетичного сприйняття футуризму як одного з перспективних стилів в дизайні яхт. Зазначено роль ергономічної складової галузі технічної естетики в проектуванні яхтового інтер'єру.

Ключові слова: *дизайн, функціональність, яхтовий інтер'єр, технічна естетика, футуризм.*

Динаміка розвитку конкуренції на ринку послуг з проектування яхтового інтер'єру передбачає створення нових, технологічно та ергономічно вдосконалених концепцій дизайну. І тут дуже важливо відзначити симбіоз естетики і функціональності в контексті здійсненності запропонованого проекту.

Дизайн будь-якого об'єкта – це, перш за все, вирішення конкретного завдання [1, с. 137]. Дизайн яхти або катера – це комплексна розробка технічно досяжного об'єкту, що володіє такими якостями, як:

- естетика;
- експлуатація;
- комфортабельність;
- безпека;
- економічна сфера реалізації об'єкта [2].

Сучасні проектні бюро в розробці яхтового дизайну дотримуються такої структури, де естетика і технічні складові проекту мають чіткий поділ. «Естетичний відділ» орієнтований на роботу з клієнтом, а «технічний» – на реалізацію та впровадження всіх інших складових проекту. При такій організації робочого процесу можна говорити про позитивну тенденцію привнесення нових форм і рішень дизайнерами морської сфери в досить консервативну суднобудівну середу, а також спроба в маркетингових цілях залучити відомих проектувальників, стилістів і промислових дизайнерів.

Серед трендів в сучасному яхтовому дизайні слід зазначити і розширення області термінологічних професій. Важливо розрізняти сфери їх компетенції і правильно представляти в проекті їх реальні можливості.

Стиліст – це фахівець, який займається формуванням екстер'єру та інтер'єру судна, найчастіше, без прив'язки до завдань функціонування і можливостям виготовлення. Дизайнер – це досить загальне позначення фахівця, що займається художньо-технічним проектуванням об'єктів [2].

У міжнародній термінології існує професія корабельного архітектора – фахівця, що володіє знаннями для повного циклу проектування судна, від початкових ескізів до розрахунків і комплексної розробки деталей.

Дизайнер інтер'єру – це проектувальник естетичних і технічних рішень для внутрішніх приміщень. У роботі дизайнера інтер'єрів значне місце займає розробка проектів меблів, вузлів інтер'єру тощо.

Визуалізатор – фахівець з тривимірного моделювання та рендерингу, тобто, по отриманню комп'ютерних презентаційних зображень [2].

Спеціальність «морський дизайн», в курсі якого вивчають основи суднобудівних дисциплін (теорії корабля, конструкції корпусу та ін.) з'явилася порівняно недавно, упор робиться на естетичну складову. Фахівці даного напрямку затребувані, і ця тенденція зберігає стабільне зростання.

Таким чином, у формуванні вигляду суден можуть брати участь різні фахівці, завдання яких чітко розподілені, і при впровадженні грамотного менеджменту з професійним підходом до організації творчого процесу і зворотного зв'язку всередині проектного бюро – успішність у реалізації проекту гарантована.

Слід зазначити, що ґрунтуючись на особливостях ергономічних рішень, кожен конкретний проект в яхтовому дизайні має свої стилістичні завдання і пріоритети якості. В даний час можна виділити наступні основні стилістичні напрямки в яхтовому дизайні:

- класичне, коли відтворюються архітектурні рішення минулого. Тут необхідно розрізняти нові судна, побудовані за старими проектами (так звані «репліки»), і сучасні судна, що мають класичні архітектурні елементи;

- спортивне, для якого характерні плавні, обтічні форми спортботів, спорткрузерів, експрескрузерів і сучасних моторних яхт [2];

- функціональне, в якому екстер'єр судна підпорядкований в першу чергу вимогам функціональності, ергономічності і зручності. Це катера робочого стилю, «спортфішери», прогулянкові та експедиційні судна, лобстерботи та ін. До різновиду функціонального напрямку можна віднести популярний стиль «мілітарі», який характеризується великою кількістю плоских і гранованих поверхонь, а також характерним забарвленням. Звичайно, кожному напрямку притаманне безліч стилів, та й чіткої межі між напрямками часом не існує.

Слід зазначити, що в дизайні яхтового інтер'єру простежується тенденція «популяризації» функціональної естетики. Консервативність, властива інтер'єру яхт, в останнє десятиліття стала здавати позиції. Інтенсивно

збагачуючись дизайнерською різноманітністю, останніми роками морська класика поступилася стилю етно, фьюжн і «стилю майбутнього» – футуризму, який на сьогодні став особливо популярним.

Футуристичний інтер'єр відрізняється простотою і лаконічністю [3, с. 95]. Експресивність ліній, екологічно чисті матеріали і альтернативні енергетичні установки – базові принципи стилю – завойовують визнання і стають провідним трендом в яхтовому дизайні.

Футуризм в інтер'єрі яхт багато в чому заснований на ідеях з фантастичних художніх творів, принципах оформлення космічних кораблів майбутнього. Саме тому, футуристичний дизайн може нагадувати стилізацію обладнання міжзоряного корабля. Акцент робиться на ультрагладкій дизайн, новітні технологічне оснащення та сучасні матеріали.

З одного боку, це спроба передбачити, як буде виглядати архітектура в майбутньому. З іншого боку, для любителів класичного стилю, дизайнери втілюють такий стиль як ретро-футуризм. Тут, інтер'єр формується обробкою екологічно чистим деревом та сіро-чорними деталями, пропонуючи більш звичне для розуміння середовище проживання. В інших приміщеннях судна ретро-футуристична естетика зберігається в поєднанні з сучасними розкішними дизайнерськими рішеннями і матеріалами.

Пластик, скло і метал – три стовпи на яких стоїть весь футуризм в плані дизайну інтер'єрів яхт. Слід зазначити, що з кожним роком в футуризмі з'являються нові матеріали. Наприклад, зараз популярним стає фіберглас – надміцний матеріал, який складається з полімеру і скловолокна.

Концепція футуризму в інтер'єрі яхт орієнтована на нейтральну, ультра легку колірну гамму. Найчастіше, в цій ролі виступає білий або сталевий кольори, відтінки бежевого. У різноманітні оформлення допоможуть яскраві акценти: червоний, оранжевий, зелений, синій, фіолетовий – кольори, що зустрічаються в оббивці меблів, картинах та інших елементах декору. Важливим фактором футуризму є освітлення. Для цього стилю характерна відсутність центрального освітлення, однак, всі елементи повинні бути чітко

висвітлені. Як і у виборі матеріалів, при організації освітлення перевага віддається новітнім технологіям: в нішах, стінах та стелях розміщують точкові неонові і світлодіодні світильники.

Кожен з предметів меблів в футуристичному стилі повинен бути незвичайним, але легкої форми, бути максимально функціональним, розкриваючи повні ергономічні можливості футуризму. Крісла, що трансформуються в дивани, шафи, вбудовані в перегородку, складні стільці і ліжка в нішах, приховані вбудовані функції і нейтральне колірне оздоблення стануть ідеальним рішенням. Дизайн ілюмінаторів, вікон, дверей, отворів в футуристичному інтер'єрі пов'язаний з незвичайними для них геометричними формами, а кути і стіни повинні мати плавні, округлі обриси.

Декоративні елементи в інтер'єрі яхт даного стилю практично не передбачаються. І тому, необхідно завжди звертати особливу увагу на якість оздоблювальних матеріалів меблів, і оцінювати техніку виконання.

Висновок. Простір є одним з найскладніших перешкод, коли мова йде про дизайн інтер'єрів яхт, щоб досягти ідеального балансу між красою і практичністю. Саме з позиції функціоналізму, технологічного прогресу в ергономічній складовій області технічної естетики, футуристичний стиль завойовує все більше визнання і стає провідним трендом в сучасному яхтовому дизайні, розширюючи межі розуміння використання функціонального простору, вивчення і впровадження новітніх матеріалів, а також новаторства в естетиці стилю.

Література

1. Шпара П. Е. Техническая эстетика и основы художественного конструирования: учебное пособие. Киев: ГИО «Вища школа», 1984. 137 с.

2. Яхтенный дизайн: практические основы художественного конструирования. Часть 1. *Домашняя яхт-верфь: веб-сайт*. URL: <https://yachtshipyard.wordpress.com> (дата обращения: 05.09.2020).

3. Ванслов В. В., Колпинский Ю. Д. Модернизм. *Анализ и критика основных направлений*: сборник статей. Изд. 2-е, переработ. Москва: Искусство, 1973. 95 с.

Matiiko O. V., Head of the Department of Design, Honored Worker of Arts of Ukraine, Associate Professor of NUS, Educational and Research Institute of Humanities of Admiral Makarov National University of Shipbuilding (Ukraine, Mykolaiv), amati1906@ukr.net

Matiiko N. O., Instructor of the department of management, Faculty of Marine Economics of Admiral Makarov National University of Shipbuilding (Ukraine, Mykolaiv), matiyko2505@ukr.net

Development trends of modern yacht design in the structure of conceptual modeling of a design organization and peculiarities of formation of stylistic priorities

The article discusses the development trends of modern yacht design. The main characteristics of the structural organization of a modern design bureau are indicated. The definition of the main stylistic directions in yacht design is given. The features of the technical implementation and aesthetic perception of futurism as one of the promising styles in yacht design are considered. The role of the ergonomic component of technical aesthetics in the interior design of the yacht is indicated.

Key words: *design, functionality, yacht interior, technical aesthetics, futurism*